KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH
adres do korespondencji:
Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków
e-mail: sekretariat@krir.pl
www.krir.pl

Warszawa, 2021-08-06

KRIR/KK/691/21

Pan Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 lipca br. znak: SPS-WP.020.229.5.2021 w sprawie poselskiego *projektu ustawy o Funduszu Wzajemnej Pomocy w Stabilizacji Dochodów Rolniczych*, uprzejmie informuję, co następuje.

Proponowana ustawa wydaje się potrzebna rolnikom, ale jest kolejnym obciążeniem finansowym dla rolnika. Projekt tej ustawy nie zawiera uzasadnienia, brak jest też symulacji finansowej. Uważamy jednak, że jest konieczny na podstawie danych z lat ubiegłych dotyczących, chociażby kosztów ponoszonych przez Państwo w zakresie zjawisk katastroficznych. Pozwoliłoby to określić czy wielkość tego Funduszu w skali roku a przede wszystkim w przypadku zjawisk katastroficznych, będzie wystarczająca, aby pokryć 70% wartości strat. W symulacji finansowej powinny być określone wartości graniczne, które pozwolą na stabilne funkcjonowanie Funduszu. Określenie wysokości 2% wartości środków będących w dyspozycji Funduszu, na jego obsługę przez KOWR wydaje się zbyt wysoką wartością.

Należy zauważyć, że obecnie poważnym mankamentem systemu określenia strat w gospodarstwach rolników (przy braku powszechności ksiąg rachunkowości rolnych oraz braku powszechności rejestracji producentów rolnych wszystkich w systemie VAT) jest precyzyjne określenie wielkości tych strat, szczególnie w przypadku gospodarstw, które nie są w systemie rachunkowości rolnej i nie są objęte rejestrowanym podatkiem VAT. Proponowana delegacja ustawowa dla Ministra Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Finansów do określenia w drodze rozporządzenia systemu wielkości start dochodów w gospodarstwie, pozostawia na etapie ustawowym duże możliwości w zakresie rozwiązań prawnych. Na etapie projektowania ustawy powinny być zaproponowane przepisy rozporządzenia.

W art. 12 pkt 1. 1. a projektodawca zaproponował następujący przepis: „jeżeli wystąpiły straty spowodowane niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi, których ryzyko wystąpienia nie było objęte umową ubezpieczenia i które pogarszają przejściowo warunki prowadzenia działalności rolniczej (...)" w systemie dopłatowym. Naszym zdaniem należy enumeratywnie określić te zjawiska. Rok rocznie brakuje kwoty przewidzianej w budżecie na dopłaty do ubezpieczeń. Projektowane przepisy budzą wątpliwości, czy w przypadku kiedy rolnik nie będzie spełniał obowiązku ubezpieczenia 50% powierzchni swoich upraw, Fundusz będzie przyznawał rekompensatę?

Ponadto, proponujemy ustawowe uregulowanie funkcjonowanie wszystkich komisji zarządzających w oparciu o zasadę funkcjonowania społecznego, z pokryciem kosztów dojazdu.

Nasze wątpliwości budzi także system zarządzania środkami Funduszu – np. kto opiniuje decyzje o przyznaniu rekompensat na szczeblu oddziałów terenowych KOWR, czy jest to decyzja urzędników? Niezbędna jest opinia Komisji tak jak w przypadku funkcjonowania Rady społecznej przy sprzedaży ziemi zasobów KOWR. Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa powinien jedynie administrować prawidłowość wydatkowania środków.

Przepisy ustawy nie precyzują również mechanizmu badania spadku cen produktów uzyskiwanych przez producenta rolnego, a także przypadku wystąpienia chorób w stadzie zwierząt, które nie są zakaźne i nie podlegają restrykcjom weterynaryjnym a nie objęte są systemem dopłat do ubezpieczeń? Wątpliwości budzi, czy Fundusz będzie rozpatrywał wnioski rolników o stratę dochodów, np. przy padnięciach zwierząt spowodowanych biegunką cieląt (np. rolnik wprowadza do stada zakupione 20 cieląt, 10 z nich pada w wyniku złej aklimatyzacji)? Kro będzie decydował, czy wniosek spełnia kryteria niedookreślone w ustawie?

Przy tylu wątpliwościach na etapie projektowania ustawy, wydaje się że konieczne jest wcześniejsze doprecyzowanie przepisów, aby nie dawały możliwości dowolnej interpretacji urzędników przy udzielaniu pomocy ze środków Funduszu, tym bardziej że rolnicy będą partycypować i składać się na przychody Funduszu.

Niezależnie od powyższego, należałoby zwiększyć pulę środków budżetowych na ubezpieczenie, a także w przypadku klęsk chorób zwalczanych z urzędu, takich jak ASF, uruchomić skup interwencyjny mięsa i zbóż co by pomogło rolnikom zachować płynność finansową.

Z poważaniem

Prezes

Krajowej Rady Izb Rolniczych

Wiktor Szmulewicz